

БЪЛГАРСКИ ВЕСТИ BOLGÁR HÍREK 05 · 2016

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В УНГАРИЯ

WWW.BOLGAROK.HU

A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA

МОЯТА БЪЛГАРИЯ
AZ ÉN BULGÁRIÁM

Магарският конник – Снимка на Габор Барки.

A madarai lovas – Barki Gábor fényképe.

Пролет над Европа · Tavaszi szelek Európa felett

24 май – Ден на българската култура и славянската писменост

Május 24. – A bolgár kultúra és a szláv írásbeliség napja · **Последният звънец** · Az utolsó csengő

ПРОЛЕТ НАД ЕВРОПА

От 21 до 27 май гости на Българското училище за роден език в Будапеща бяха неговите партньори по проекта „Традиционни пролетни празници в Европа“ съфинансиран по Програма Еразъм+ на Европейския съюз. Ученици и учители от Дъблин, Париж и Прага, заедно с наши ученици, взеха участие в богатата програма, изготвена за участниците в проекта.

Erasmus+

АВТОР
Светла Къосева

SZERZŐ
Kjoszeva Svetla

В продължение на два дни учениците представиха свои презентации за пролетните празници и обичаи. Учениците от Будапеща наблегнаха на представянето на обичаите на българските градинари в Унгария, които са започнали да се заселват на територията на страната в края на XIX и началото на XX век и стоят в основата на българската общност тук. Всички участници посетиха една

българска градина, както и паметника с български дулап – специално съоръжение с което се поливат зеленчуковите градини, изграден в град Халастелек, недалеч от Будапеща. Тук децата бяха посрещнати от заместник-кмета на града, както и от директорката на местното училище, в което се провеждат и часове по български език. ♦ На 22 май, неделя, децата отбелязаха заедно с местната общност 24 май,

като взеха участие в богатата целодневна програма. ♦ Върхна точка на гостуването обаче беше посещението в Залавар, където през 1985 г. е издигнат паметник на светите братя Кирил и Методий. Тук Денят на славянската писменост и българската култура бе отбелязан заедно с местното унгарско училище „Св. св. Кирил и Методий“, а на тържеството, което започна в католическия храм – освен програмата, изнесена от българските и унгарските деца – се представи и квартет „Авигей“. На тържеството присъства и кметът на Залавар, както и други местни първенци. ♦ Празникът на четирите училища бе отбелязан с гвчасово директно предаване по програма „Хоризонт“ на БНР на 24 май. ♦ Унгарските пролетни празници бяха проучени в Етнографския музей, където децата разгледаха експозицията и имаха възможност да

играят с традиционни детски игри. А в Зоологическата градина научиха за пролетни празници, свързани с животните. Имаше, разбира се, обиколка на Будапеща, пътуване с корабче по Дунава, посещение на Централния пазар, където все още се срещат български търговци (обработвали някога цяла българска редица). В духа на проекта, който цели да научи децата да бъдат българи и европейци, те научиха една българска и една унгарска песен, танцуваха български хора и чаргаш, под ръководството на професионални музиканти и хореограф. ♦ А докато децата учеха, забавлявайки се, ръководителите проведоха две работни срещи, свързани с приключването на проекта и изготвянето на сборник с педагогическите резултати и с детски творби, създадени по време на проекта. ♦

TAVASZI SZELEK EURÓPA FELETT

Május 21. és 27. között a Bolgár Nemzetiségi Nyelvoktató Iskola vendégei voltak a „Hagyományos tavaszi ünnepek Európában” c. európai uniós Erasmus+ projekt partnerei. Tanulók Dublinból, Párizsból és Prágából a mi diákjainkkal közösen vettek részt a gazdag programban, amit a projekt résztvevői számára dolgoztak ki.

Két napon keresztül a tanulók bemutatták prezentációikat a tavaszi ünnepekről és szokásokról. A budapesti diákok a magyarországi

bolgárkertészek hagyományainak bemutatására helyezték a hangsúlyt, akik a 19-20. századfordulón kezdtek betelepülni Magyarországra, és az alapját képezik a bolgár közösségnek. Minden résztvevő meglátogatott egy bolgárkertet, illetve a bolgárkerék szobrát, amely Halásztelken, Budapest közelében található. Itt a gyerekeket a város alpolgármestere és a helyi iskola igazgatója fogadta, ahol bolgár nyelvórákat is tartanak. ♦ Május 22-én, vasárnap, a helyi közösséggel együtt a gyerekek is megemlékeztek május 24-éről és részt vettek a gazdag egész napos programban. ♦ A látogatás csúcspontja azonban a zalavári látogatás volt, ahol 1985-ben emlékművet emeltek Szt. Cirillnek és Szt. Metódnak. Itt a helyi, Szt. Cirill és Szt. Metód nevét viselő iskolával együtt ünnepeltük meg a szláv írásbeliség és a bolgár kul-

túra napját, az ünnepségen pedig, amely a katolikus templomban kezdődött – bemutatkozott az Avigea kvartett is. Az ünnepségen jelen volt Zalavár polgármestere és más helyi vezetők. ♦ A négy bolgár iskola ünnepéről két órás egyenes adás készült a Bolgár Nemzeti Rádió „Horizont” c. adásában, május 24-én. ♦ A magyar tavaszi ünnepeket a Néprajzi Múzeumban tanulmányoztuk, ahol a gyerekek megnézték a kiállítást és lehetőségük volt hagyományos gyerekjátékokat is kipróbálni. Az Állatkertben pedig olyan ünnepekről tanultak, amelyek az állatokkal kapcsolatosak. Volt természetesen Budapest körséta is, utazás hajón a Dunán, a Vásárcsarnok meglátogatása, ahol még mindig találkozhatunk bolgár kereskedőkkel, akik régen egész sort alkottak. A projekt céljának megfelelően, amely egyszerre akarja a

gyerekeket európainak és bolgárnak nevelni, a résztvevők megtanultak egy magyar és egy bolgár népdalt, táncoltak bolgár néptáncokat és csárdást is, profi koreográfus és zenészek irányítása alatt. ♦ Amíg a gyerekek szórakozva tanultak, a vezetők két munkatalálkozót folytattak le, a projekt befejezésével kapcsolatban és a pedagógiai eredményeket, illetve a gyerekek munkáit tartalmazó kötet ügyében. ♦

24-И МАЙ В СНИМКИ

MÁJUS 24. KÉREKVÉN

С материалната подкрепа на:
Фонда за подкрепа при министерството на
човешките ресурси, Българско самоуправление
във II. район на Будапеща.
Главни организатори:
Българско Републиканско Самоуправление,
Дружество на българите в Унгария, Столично
Българско Самоуправление

A rendezvényt támogatta:
Emberi Erőforrások Minisztériuma, II. Kerületi
Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat
Főszervezők:
Bolgár Országos Önkormányzat, Magyarországi
Bolgárok Egyesülete, Fővárosi Bolgár Önkormányzat

24 МАЙ В ДЕБРЕЦЕН

По случай геня на българската писменост и култура за 15 пореден път на 29 май в Дебрецен се откри изложба от произведения на български творци. Тази година бяха представени икони (репродукции) на двамата зографи от Шуменския край - Никола Василев и Васил Бегелев. Иконите и фреските по стените се намират в църкви в област Шумен, както и в Регионален исторически музей Шумен и Добрич. Творбите датират от втората половина на XIX век. Гостите поздравиха г-р Явор Андраш, заместник-ректор на университета в Дебрецен, изложбата откри Симеон Варга - заместник на българите в унгарския парламент. Преди гостите бе изнесен и кратък концерт пиано от студенти по музикално изкуство. Изложбата може да се разгледа до 30 юни 2016 г. (Дебрецен, ум. "Hágergeu" 82)

MÁJUS 24. DEBRECENBEN

A bolgár írásbeliség és kultúra napja alkalmából május 29-én, immáron 15. alkalommal rendeztek ikonkiállítást Debrecenben. Az idén két sumeni ikonfestő - Nikola Vaszilev és Vaszil Bedelev munkáit (reprodukciókat) mutatták be. Az ikonok és a falfreskók a sumeni területen álló templomokban, illetve a Sumeni

Regionális Történeti Múzeumban és Dobricsban található. A művek a XIX. sz. második felében készültek. A vendégeket Jávor András, a Debreceni Egyetem rektor helyettese köszöntötte, a kiállítást pedig Varga Szimeon, az Országgyűlés bolgár nemzetiségi szószólója nyitotta meg. A vendégeket rövid zongorakoncerttel is megörvendeztették, amelyet zene-tanszakos hallgatók adtak elő. A kiállítás június 30-ig volt látható Debrecenben, a Nagyerdei u. 82-ben.

22 МАЙ – ДЕН НА НАЦИОНАЛНИТЕ КУЛТУРИ

Каналите на обществената медия представиха тринайсет националности на 22 май

По инициатива на Обществената медия националностите от Унгария се представиха на 22 май в целодневни програми по нейните радио- и телевизионни канали. Предаванията на Duna, Duna World, M1 и Радіо Кошут бяха посветени на културата, обичаите, миналото и настоящето на тринайсетте националности от Унгария. В програмата имаше и разговори в студио, продукции и включвания на живо от няколко точки в страната. Бяха организирани първенство по футбол на националностите и необичайно модно ревю, но освен това зрителите

имаха възможност и да гегустират разнообразни национални кухни.

Според българския заместник в унгарския парламент Симеон Варга националностите в Унгария са в много добри отношения и всички са доволни, че обществената медия дава възможност на различните култури да се представят веднъж годишно.

„За нас това е много голям шанс, защото унгарското общество научава, че тук, редом с него живеят и други националности, които обогатяват унгарската култура“ – гобави мой.

MÁJUS 22. – NEMZETISÉGI KULTÚRÁK NAPJA

Tizenhárom nemzetiséget mutattak be május 22-én a közmédia csatornáin.

A Közmédia kezdeményezésére május 22-én a közmédia rádiós és televíziós csatornáin egész napos műsor-folyam keretében mutatkoztak be a magyarországi nemzetiségek. A Duna, a Duna World, az M1 és a Kossuth rádió 13 magyarországi nemzetiség kultúrájával, népszokásaival, múltjával és jelenével foglalkozott. Stúdióbeszélgetések, produkciók, az ország több pontjáról élő bejelentkezések színesítették a programot. Nemzetiségi futball VB-t, valamint rendhagyó divatbemutatót is rendeztek, de a nemzetiségi konyha ízei is belekóstolhattak az érdeklődők.

Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló szerint nagyon jó a kapcsolat a magyarországi nemzetiségek között, és mindannyian örülnek, hogy a közmédia évente egyszer teret ad a különböző kultúrák bemutatásának.

„Ez nekünk egy nagyon nagy lehetőség, hiszen a magyar társadalom értesül arról, hogy a nemzetiségek itt élnek velük együtt, színesítik a magyar kultúrát“ – tette hozzá.

ПОСЛЕДНИЯТ ЗВЪНЕЦ

Слово при закриване на учебната година

Измина още една учебна година в Българското училище за роден език. В такива случаи човек неизбежно си прави равностойка: какво сме постигнали, какво ни престои. ♦ 2015-2016 учебна година започнахме с две нови групи в Халастелек, където бе разкрит филиал на училището. Новост беше създаването на подготвителна група за деца в гоучилищна възраст. Това разширение наложи назначаването на нови преподаватели. Веселина Барки, която е на пълен щат, и един лектор по народознание – Росица Соколова. ♦ Най-важната задача на едно училище е обучението на децата, и не е без значение с какви средства и каква материална база се извършва това. През годината в заключителния си етап навлезе проекта за разработване на учебници за децата от Българ-

ското училище. ♦ От догодина вече са факт учебниците по народознание и три тетрадки по български език. Към тях трябва да прибавим и действащата вече книжка за подготвителна група „Българско звънче“. Успешното прилагане на новите учебници, създадени по европейски проект, ни накарва да мислим за тяхното продължаване. В момента се изготвя продължение на учебниците за начален курс – през следващата година ще бъде готов учебникът за II клас. ♦ С голяма последователност учителите усвояват съвременните технологии. През тази година в няколко класа работихме и във виртуална класна стая по един час седмично. Ползваме редовно уроците от платформата Уча.се, а в края на учебната година експериментално въведохме образователната платформа Енвижън, за създа-

АВТОР
Светла Къосева

SZERZŐ
Kjoszeva Szvetla

ване на интерес у децата и активно използване на новите технологии. Всички тези промени са свързани и със системна квалификация на учителите, които вземат участие в различни курсове и програми. ♦ През годината се състоя и първата външна оценка на учител от училището. Елена Батинкова попълни успешно портфолиото си и на изпита пред външна комисия го защити отлично. В рамките на училището също се извършва контролна дейност, с която директорът насърчава учителите в усилията им да подобряват своята педагогическа практика. ♦ Всички тези дейности са свързани с разходи, които нашият надзорен орган – Българското републиканско самоуправление – винаги подкрепя и осигурява необходимите средства. Даже и извън пряката училищна дейност: тази година двамата наши ученици бяха приети в Майлстоун и получиха стипендии от БРС. ♦ Наред със системната ежедневна работа, търсим начини да заинтригуваме децата с интересни програми и възможности за изява. Ежегодно участваме във Фестивала „Аз съм българче“ на Фондация Тангра, Магрид. През ноември миналата година представихме нашите таланти в Рим, вече тече подготовка за Амстердам, където ще се проведе тазгодишният фестивал. ♦ Приключи участието ни в проекта „Традиционни пролетни празници в Европа“, съфинансиран по програма Еразъм+ на Европейския съюз, по който работихме две години заедно с българските училища в Париж, Прага и Дъблин. Последната, заключителна среща на участниците се състоя в Будапеща. Не мога да не изразя голямата си благодарност на родители, деца и учители, които всеотдайно работиха ден и нощ, за да премине всичко безупречно. И всички издържаха трудностите и голямото напрежение с отличен! ♦ Важен елемент в едноседмичната програма беше честване на 24 май в Залавар, където наши домакини бяха учениците и учители-

те от местното училище, носещо името на светите братя Кирил и Методий. Бих желала това да се превърне в ежегодно събитие и всяка година да участваме в тържествата в Залавар. ♦ Ние искаме да научим нашите ученици на много неща, но може би най-важното е да ги научим да четат. През април организирахме литературна среща с българската писателка Велина Минкова, гост на международния панаир на книгата в Будапеща. Децата се готвиха предварително като четеха откъси от книгата ѝ, а срещата премина при голям интерес; в библиотеката ни вече се оформя раздел с книги с автографи от писатели. Бихме искали да продължим с подобни срещи, защото те дават много на децата. ♦ В обявяването в началото на годината Конкурс за четене, организиран от Мария Стоилова, която отговаря и за училищната библиотека, се включиха почти всички. Днес ще обявим и обещаната награда: групата ученици, които са чели най-много през годината, ще посети унгарския парламент и библиотеката на парламента. Посещението се осъществява със съдействието на българския застъпник в унгарския парламент Симеон Варга, а децата ще чуят, че и там звучи българска реч. ♦ Имаме големи планове и за следващата година, но за тях – през септември. Нека сега да се радваме на лятото и на ваканцията. Ще ви кажа само, че новата учебна година ще бъде открита на 6 септември, вторник, от 17.30, с участието на ученически духов оркестър от България. ♦ Не трябва да забравяме, че през 1918 се навършват 100 години от основаването на българско училище в Будапеща, на което ние сме преки наследници. Неговото подobaващо отбелязване изиска продължителна подготовка и тя трябва да започне още през следващата учебна година, за да може учебната 2017-2018 да мине изцяло под знака на един достойно отбелязан столетен юбилей. ♦

AZ UTOLSÓ CSENGŐ

Tanévzáró beszéd

Eltelet még egy év a Bolgár Nemzetiségi Nyelvtanító Iskolában. Ilyen esetben az ember óhatatlanul számadást végez: mit értünk el, mi áll még előttünk. A 2015/16-os tanévet két új csoporttal kezdtük Halásztelken, ahol tagiskolát nyitottunk. Újdonság volt az előkészítő csoport létrehozása is nagycsoportos óvodásoknak. A bővítés miatt szükségessé vált új tanárok kinevezése – Veszeline Barki főállású tanár, Roszica Szokolova pedig óraadó oktatóként népismeretet tanít. Az iskola legfontosabb feladata a gyermekek oktatása és nem mindegy, hogy ez milyen eszközökkel és milyen anyagi bázissal történik. Ebben a tanévben befejező szakaszukba léptek a bolgár iskola tanulói számára kidolgozott tankönyvek munkálatai. Jövőre már rendelkezésre fog állni a népismeret tankönyv és három munkafüzet a bolgár nyelv oktatásához. Ezekhez tartozik még a „Bolgár csengő” c. füzet az előkészítő csoport számára. Az EU-s projekt keretében elkészült új tankönyvek sikeres bevezetése után már gondolkodunk a folytatáson. Most készül az első osztályos tankönyvek folytatása – a következő évben készül el a II. osztályosoknak szánt tankönyv. ♦ A tanárok következetesen sajátítják el a korszerű technológiákat. Ebben az évben több osztályban dolgoztunk virtuális osztályteremben hetente egyszer. Rendszeresen használjuk a „Tanulok” platform tananyagait, a tanév végén pedig kísérleti jelleggel bevezettük az Envision oktatási platformot is, hogy felkeltsük a gyerekek érdeklődését, és aktívan használjuk az új technológiákat. Mind ezek a változások a tanárok továbbképzésével is kapcsolatosak, akik folyamatosan vesznek részt kurzusokon és programokban. Ez évben került sor az első külső tanárminősítésre is. Elena Batinkova sikeresen töltötte fel portfólióját és a külső bizottság előtt kiválóan meg is védte azt. Az iskolán belül is zajlik ellenőrzési tevékenység, amellyel az igazgató támogatja a tanárokat a pedagógiai gyakorlat jobbításában. Mindezek a tevékenységek számos kiadással járnak, amelyeket a mi felügyeleti szervünk – a Bolgár Országos Önkormányzat – mindig támogat és biztosítja a szükséges anyagi feltételeket, gyakran az iskolai kereteken túl is: ebben az évben 2 tanulókat felvették a Milestone Intézetbe, ahová a BOÖ-től kaptak ösztöndíjat. A módszeres mindennapi munka mellett, keressük a lehetőséget, hogy megnyerjük a gyerekeket érdekes programokkal és önkifejezési lehetőségekkel. ♦ Minden évben részt veszünk az „Én bolgár vagyok” fesztiválon (Tangra Alapítvány, Madrid). 2015 novemberében bemutattuk

tehetségeinket Rómában, már zajlanak az előkészületek Amsterdamba, ahol az idei fesztivál lesz. Véget ért részvételünk a „Hagyományos tavaszi ünnepek Európában” c. Erasmus+ projektben, amelyen 2 éven át dolgoztunk a párizsi, prágai és a dublini bolgár iskolákkal együtt. Az utolsó találkozóra Budapesten került sor. Nem tudom eléggé kifejezni hálámat a szülőknél, gyerekeknek és a tanároknak, akik éjt nappallá téve dolgoztak, hogy minden tökéletesen menjen. Mindenki kitűnően vette a nehézségeket és a feszült pillanatokat. Fontos elem volt az egyhetes programban május 24-e ünneplése Zalaváron, ahol a helyi Cirill-Metód Általános Iskola tanárai és diákjai voltak házigazdánk. Szeretnénk, ha ez rendszeres esemény lenne és minden évben részt vennénk az ünnepségen. Sok mindenre meg szeretnénk tanítani diákjainkat, de a legfontosabb, hogy olvasni tudjanak. Áprilisban irodalmi találkozót szerveztünk Velina Minkova bolgár íróónővel, a budapesti Nemzetközi Könyvhét vendégével. A gyerekek előzőleg elolvastak részleteket a könyvből, a találkozó pedig nagy érdeklődést váltott ki. A könyvtárban már létrejött a dedikált könyvek részlege. Szeretnénk folytatni ezeket a találkozókat, mert sokat jelentenek a gyerekeknek. Az év elején meghirdetett olvasási pályázatba, – amit Marija Sztoilova szervezett, aki az iskolakönyvtárért is felel, – szinte mindenki bekapcsolódott. A legtöbbet olvasó gyermekek meglátogatták a Parlamentet és a parlamenti könyvtárat. A látogatás Varga Szimeon, bolgár nemzetiségi szószóló közreműködésével valósult meg. ♦ Nagy terveink vannak a következő évben is, de erről majd szeptemberben. Most örüljünk a nyárnak és a szünetnek. Csak annyit szeretnék elmondani, hogy a tanévnyitó szeptember 6-án, kedden, 17:30-tól lesz. Nem felejtethjük el, hogy 2018-ban lesz a bolgár iskola megalapításának 100. évfordulója, amelynek mi közvetlen örökösei vagyunk. A jubileum megünneplése jelentős felkészülést igényel, hogy a 2017/18-as tanév teljes egészében a 100. évforduló méltó ünnepléséről szóljon. ♦

Снимката на Габор Барки, ученик в Българското училище за роден език бе избрана сред 30-те най-добри снимки от конкурса „Аз снимам моята България“ (от общо 1700 номинирани фотографии за конкурса).

Трийсетте снимки участваха в 8-ве изложби: в Народно събрание и в Европейския парламент.

По покана на организаторите Габор Барки участва в откриването на изложбата в Брюксел на 24 май.

За това пътуване Габор сподели: „Брюксел много ми хареса. Европейският парламент беше огромен. Навсякъде имаше знамена и надписи на всички европейски езици. Имаше много изложби на снимки и картини. В една от залите видях и моята снимка „Мадарският конник“. Бях много развълнуван. Около мен имаше журналисти от България и задаваха въпроси. Снимаха ни за телевизията, радиото и различни вестници и списания.“

СВЕТЛА КЪОСЕВА

Barki Gábor, a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola tanulója által készített fényképet is bevásztották a „Fényképezem az én Bulgáriámat” pályázat legjobb 30 fotója közé (a beválogatott 1700 fénykép közül).

A 30 fotó két kiállításon került bemutatásra: a Bolgár Nemzetgyűlésben és az Európai Parlamentben.

A szervezők meghívására Bárki Gábor részt vett a brüsszeli kiállítás megnyitóján május 24-én. Utazásáról Gábor így mesélt: „Brüsszel nagyon tetszett. Az Európai Parlament hatalmas. Mindenhol zászlók vannak és feliratok az összes európai nyelven. Nagyon sok fénykép- és festménykiállítás volt.

Az egyik teremben láttam a „Madarai lovas” c. fényképemet. Nagyon érzékenyültem. Bulgáriai riporterek vettek körül, akik különböző kérdéseket tettek fel. Felvételt készítettek velünk a TV-nek, a rádiónak és különböző újságoknak és folyóiratoknak.”

KJOSZEVA SZVETLA

ЛИТЕРАТУРА В УЧИЛИЩЕ

Писателката Велина Минкова, която бе гост на Фестивала на дебютните романисти по време на Международния панаир на книгата в Будапеща, се среща с ученици от Българското училище за роден език. Под ръководството на учителките Мария Стоилова и Веселина Барки, децата се бяха подготвили и прочели откъси от представения роман „Доклад на зелената амеба за химическия молив”. С музика, прожекция и четене Велина успя да завладее вниманието на децата. Тя нарисова книга за библиотеката на училището, а много от децата си я закупили с автограф.

Ежегодното присъствие на млад автор на фестивала на дебютните романисти се организира от списание „Хемус”.

IRODALOM AZ ISKOLÁBAN

Velina Minkova író, aki az első könyves regényírók fesztiváljának vendége volt a Nemzetközi Könyvhéten, Budapesten, a Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola diákjaival is találkozott. Marija Sztoilova és Veszéline Barki tanárnők irányításával a gyermekek felkészültek és elolvastak részleteket a „Zöld amőba jelentése a postairőnről” c. regényből. Velina Minkova zenével, a vetítéssel és a felolvasással tartott lebilincselő előadást. Az iskola könyvtár kapott tőle egy dedikált könyvpéldányt, míg sok gyermek megvette és dedikáltatta a regényt. A fiatal bolgár írók meghívását az elsőkönyves szerzők fesztiválján minden évben a Haemus folyóirat szervezi.

ОБЯВА

HÍRDETMÉNY

БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ ЗА РОДЕН ЕЗИК ОБЯВЯВА ПРИЕМ НА УЧЕНИЦИ ЗА УЧЕБНАТА 2016–2017 ГОДИНА.

Приемат се ученици:

- › в I клас
- › в останалите класове

Приемат се и начинаещи, ако се сформира група от деца на една и съща възраст.

За да бъдат приети **в I клас децата трябва да са навършили 6 години** (независимо дали посещават или не унгарско – или друго – училище).

При кандидатстване родителите трябва да обявят на какво ниво владее български език детето, което ще улесни формирането на групите.

За записването е необходим **ученически номер (oktatási azonosító)**, който децата получават още в детската градина.

Всяка група има занятия **една път седмично**:

От понеделник до четвъртък – от 16.30 до 19.30
Петък – 15.00 – 18.00
Събота – 10.00 – 13.00

Разпределението по групи става по възраст и по степен на владение на езика и се определя от учителите и директора на училището.

- › Записване: при директора на училището, **Светла Къосева** по e-mail или телефона (skioseva@gmail.com, 06-20/3266755)

BEIRATKOZÁS A BOLGÁR NYELVOKTATÓ NEMZETISÉGI ISKOLÁBA A 2016–2017-ES TANÉVRE.

Felvétel:

- › az I. osztályba
- › a többi évfolyamra

Kezdek is felvételt nyerhetnek, ha alakul azonos korú gyerekekből álló csoport.

Az **I. osztályba való beiratkozáshoz a gyermeknek be kell töltenie a 6. életévét** (függetlenül attól, hogy jár-e magyar vagy bármilyen más iskolába, vagy sem).

Jelentkezéskor a szülőnek meg kell adnia a gyermek bolgárnyelv-tudásának fokát, ami megkönnyíti a csoportok kialakítását. A beiratkozáshoz oktatási azonosító szükséges, amit a gyerekek már az óvodában megkapnak.

A foglalkozások **heti egyszer** zajlanak minden csoportban:

Hétfőtől csütörtökig – 16.30-tól 19.30-ig
Pénteken – 15.00-tól 18.00-ig
Szombaton – 10.00-tól 13.00-ig

A csoportbeosztást az iskola tanárai és igazgatója életkor és nyelvtudás alapján határozzák meg.

- › Jelentkezés az iskola igazgatójánál, **Kjoszeva Szvetlánál** e-mailben vagy telefonon (skioseva@gmail.com, 06-20/3266755)

ОТКРИВАНЕ НА БЪЛГАРСКА ЧЕШМА В КИШПЕЦ

Родопската чешма и Българската розова градина на улица „Йотвьош“, изградени на мястото на някогашната открита малка сцена в резултат от съвместните усилия на Смолян и Кишпеш, са достоен паметник на дружбата и връзките между побратимените градове, на българската общност в Кишпеш, както и на българските градинари, работили някога тук. Гостите на откриването бяха посрещнати по български обичай с пимка и сол.

Построяването на чешмата и оформянето на градината символизират по достоен начин контактите между двата града и двата народа – каза в приветствената си реч кметът Петер Гайда и подчерта: от 2004 г. Смо-

лян е побратимен с Кишпеш и това се изразява не само във водене на кореспонденция, а в истинска, жива връзка между двата града. Досега 177 български и също толкова деца от Кишпеш са участвали в детски програми на разменни начала. Но сътрудничество има и в културните връзки между двата града: миналата година в Смолян беше открит паметник на поета Ласло Наги, който дълги години е живял в този български град и с преводите си е допринесъл за развитието на българско-унгарските културни връзки.

Идеята за построяването на Родопска чешма възниква по време на програма на разменни начала, скоро след което е намерено и най-подходящото място за построяването ѝ на улица „Йотвьош“, в непосредствена близост до училище „Йотвьош“, както и до обновената и разширена миналата година детска ясла „Звездичка“ (Csillagfény) – разказа кметът, според когото чешмата е издигната за бъднините, за живеещите тук деца.

В приветствието си посланикът на

Република България в Унгария, Бисерка Бенишева, сподели, че водата, изворът винаги са били символ на живота и на вечността, затова животворната вода трябва да бъде обичана и уважавана. Ето защо тя изрази радостта си, че чешмата е съградена в такава обстановка – в близост до детска институция, след което поздрави сърдечно децата от Кишпеш.

От името на Смолян заместник-кметът на града Венера Аръчкова приветства присъстващите и призна, че въз основа на български планове кишпешенци са изградили прекрасен парк и характерна, традиционна чешма.

Йорган Тютюнкюв-Христов, председател на Българското национално самоуправление в Кишпеш, говори за символиката на чешмата и изрази благодарността си на Кметството за това, че втората българска чешма в Унгария е построена именно в Кишпеш.

BOLGÁR IVÓKUTAT AVATTAK KISPESTEN

A testvérvárosi barátságnak és kapcsolatnak, a kispesti bolgár közösségnek, valamint Kispesten korábban tevékenykedő bolgár kertészeknek állít méltó emléket az a rodopei ivókút és rózsakert, amelyet Szmoljan és Kispest közösen készített az Eötvös utcai, a korábbi szabadtéri küsszínpad helyén. A vendégeket bolgár szokás szerint sóval és pitkával fogadták.

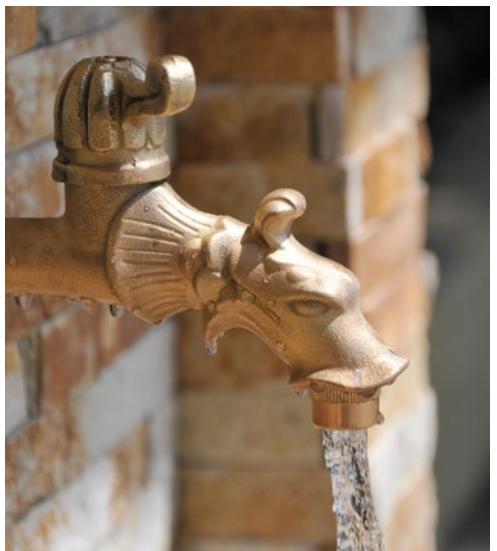
A kút állítása és a rózsakert kialakítása méltóképpen szimbolizálja a két város és nép kapcsolatát – mondta köszöntőbeszédében Gajda Péter polgármester, és hangsúlyozta: Szmoljan 2004 óta testvérvárosa Kispestnek, és ez nem csupán levelezésből áll, hanem igazi, élő kapcsolat a két város között. Eddig 177 bolgár és ugyanennyi kispesti gyerek vett részt a diákcseraprogramban. De kulturális kapcsolatokban is van együttműködés a két

város között: tavaly Szmoljanban felavatták Nagy László költő szobrát, aki évekig élt a bolgár városban, és műfordításával segítette a bolgár-magyar kulturális kapcsolatok fejlődését.

A kispesti rodopei ivókút megépítésének a gondolata is egy ilyen csereprogramon vetődött fel, majd hamarosan megtalálták a legmegfelelőbb helyet az Eötvös utcában, az Eötvös Iskola, valamint a tavaly felújított és kibővített Csillagfény bölcsőde tőszomszédságában – mesélte a polgármester, aki szerint ez a jövőnek, az itt élő gyerekeknek épült.

A Bolgár Köztársaság magyarországi nagykövete, Bissierka Benisheva köszöntőjében arról beszélt, hogy a víz, a forrás mindig az életet és az örökkévalóságot jelképezi, ezért szeretni és tisztelni kell az éltető vizet. Ezért is örült, hogy ilyen környezetbe, két gyermekintézmény közelébe került az ivókút, és sok szeretettel üdvözölte a kispesti gyerekeket.

Szmoljan nevében a város alpolgármestere, Venera Arachkova köszöntötte a résztvevőket, és elismeréssel szólt arról, hogy bolgár tervek alapján remek kertet

és a jellegzetes, hagyományos formájú ivókutat építettek a kispesiek.

Tütümkov-Hrisztov Jordán, a Kispesti Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat elnöke a kút szimbolikus jelentéséről beszélt, és köszönetet mondott az önkormányzatnak azért, hogy Kispesten épülhetett meg Magyarország második bolgár kútja.

ГЕРГЬОВДЕНСКО АГНЕ

Гергьовското агне се пече цяло, някъде пълнено с греболии и ориз и окичено със стрък зеленина се отнася за освещаване в църква или направо на празничната трапеза.

КЛАСИЧЕСКА АГНЕШКА ДРОБ СЪРМА

Продукти:

500-700 г агнешки греболии, (черен гроб, бял гроб, сърце...)
1 каф. ч. ориз,
1 глава кромид лук,
10-15 пресни кромидени перца, 5-6 с. л. олио,
1 суха чушка, 1 ч. л. червен пипер,
1 ч. л. чубрица,
1 каф. л. черен пипер,
щипка-две джоджен,
сол на вкус,
свеж магданоз,
около 250 мл бульон, 2 каф. ч. вода

За заливката:

2 яйца,
1 кофичка квасено мляко,
3 с. л. брашно, щипка сол

Начин на приготвяне:

Сваряваме греболиите в солена вода с дафинов лист или бахар по желание. Заделяме от бульона, който прецеждаме. Нарязваме охладените греболии на малки парчета, които запържваме с нарязания лук и сухата чушка. Солим на вкус. Малко след това добавяме ориза и сухите подправки. Продължаваме да пържим и бъркаме още малко. Слагаме червения пипер, отново разбъркваме и веднага след това наливаме бульона и водата. Изчакваме да клогне и изсипваме в тава с размер, не по-голям от 30-32 см. Печем ястието в предварително загрята фурна на 200 градуса, докато изври течността и отгоре се образува лек загар. Приготвяме заливката, като разбиваме яйцата с щипка сол, а след това добавяме млякото и брашното. Разбъркваме добре до еднородна смес и заливаме ястието. Печем още 10 мин, докато придобие златист цвят. Поднасяме гроб сармата топла с купичка кисело мляко.

SZENT GYÖRGY-NAPI BÁRÁNY

A Szent György-napi bárányt egészben sütik meg, néhol megtöltik aprólékkal és rizzsel, majd feldíszítik zöld szállal és elviszik a templomba megszentelni vagy egyenesen az ünnepi asztalra teszik.

KLASSZIKUS BÁRÁNYMÁJAS RIZOTTÓ

Hozzávalók:

50-70 dkg. bárányaprólék (máj, tüdő, szív...)
1 kávéс csésze rizs,
1 fej vörös hagyma,
10-15 szál zöldhagyma,
5-6 e. k. olaj,
1 száraz paprika, 1 t. k. piros paprika,
1 t. k. borsikafű,
1 k. k. fekete bors,
1-2 csipet fodormenta,
só ízlés szerint,
friss petrezselyem,
2,5 dl. húsleves
2 teás csésze víz

Az öntethez:

2 tojás,
1 pohár joghurt/aludttej,
3 e. k. liszt, csipet só

Elkészítés módja:

Az aprólékot megfőzzük sós vízben babérlevéllel vagy szegfűborssal, ízlés szerint. Félretesszünk a húslevesből, amit leszűrünk. Apró darabokra vágjuk a megfőtt aprólékot, amelyeket megpirítunk az apróra vágott hagymával és a szárított paprikával. Sózzuk ízlés szerint, majd kicsit később hozzátesszük a többi fűszert és a rizst. Tovább pirítjuk és keverjük, majd hozzátesszük a piros paprikát, megkeverjük és hozzáöntjük a húslevest és a vizet. Megvárjuk, míg felforr, majd kiöntjük egy 30-32 cm-es tepsibe. Az ételt előmelegített sütőben sütjük 200 fokon, amíg elforr a víz, és a teteje megpirul. Elkészítjük az öntetet úgy, hogy felveszük a tojásokat a sóval, majd beletesszük a tejet és a lisztet. Simára keverjük, majd leöntjük vele az ételt. Még 10 percig sütjük, amíg aranyszínűre nem sül. Melegen tálaljuk a rizottót egy kis tálka joghurttal.

FORRÁS: 24 ÓRA

ИЗВОР: 24 ЧАСА

XXV НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА УНГАРСКА И БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА В ШУМЕН

Юбилейният XXV-и Национален конкурс за изпълнение на унгарска и българска литература се проведе на 22-24 април в Шумен, България.

Тазгодишният рецитаторски конкурс беше посветен на 90-годишнината от рождението на поета Ласло Наги (1925-1978) и на 100-годишнината от рождението на българския поет Иван Пейчев (1916-1976). Кристиан Тани, ученик от XI „г“ клас на Гимназия „Михаил Фазекаш“ в Дебрецен, представи града на конкурса с композиция от стихове на Ласло Наги и Иван Пейчев. Тази година в конкурса се състезаваха рекорден брой участници (130) в пет категории. Участието на Кристиан Тани в конкурса беше възможно благодарение на Българското национално самоуправление в Дебрецен.

Шумен е свързан и с Унгария. Може би най-известният унгарски жител на Шумен, побратименият град на Дебрецен, е Лайош Кошут, който е принуден да емигрира след разгрома на освободителната борба. Първата спирка в неговото пътуване е Османската империя, където прекарва две години, от които четири месеца, от

21 ноември 1849 до 26 февруари 1850, в Шумла (Шумен). Измежду унгарските паметници в чужбина може би един от най-специалните е точно този в Шумен. Паметник на главния площад в града пази паметта на Кошут, а някогашният му дом вече повече от петдесет години е музей. В духа на тази памет, в израз на почит към унгарската култура всяка втора година в Шумен се организира рецитаторски конкурс. Емигрантите на Кошут са оказали голямо влияние върху живота на българското население, по тяхно време живва търговията, начева общественият и културен живот. С името на Кошута емиграцията се свързва и основаването на първия български симфоничен оркестър, първото театрално представление и напусването на първата българска грама. Кошута емиграцията в България е един от важните катализатори на българското национално възраждане и има принос за освободителните борби на българския народ.

След две години отново ще се срещнем в Шумен!

XXV. SUMENI ORSZÁGOS MAGYAR-BOLGÁR SZAVALÓVERSENYEN

Април 22-24. között tartották meg a Jubileumi XXV. Országos Magyar-Bolgár Szavalóversenyt Sumenben, Bulgáriában.

Az idei szavalóversenyt Nagy László költő (1925-1978) születésének 90. évfordulójának, valamint Ivan Pejcev bolgár költő (1916-1976) születésének 100. évfordulójának az emlékére rendezték. Tanyi Krisztián, a Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium 11. D-s tanulója képviselte Debrecen a versenyen, aki Nagy László és Iván Pejcev költészetéből adott elő egy összeállítást. Idén rekordszámú (130) résztvevő versenyzett öt kategóriában. Tanyi Krisztián versenyen való részvételét a Debreceni Bolgár Nemzetiségi Önkormányzat támogatta.

Sumennek magyar vonatkozásai is vannak. Sumen, Debrecen testvérvárosa, talán leghíresebb magyar lakója Kossuth Lajos volt, aki a szabadságharc leverése után emigrációba kényszerült. Útjának első állomása a Török Birodalom volt, ahol két évet, ebből négy hónapot, 1849. november 21-től 1850. február 26-ig Sumlában (Sumenben) töltött. A külföldi magyar emlékhelyek közül talán az egyik legkülönlegesebb a sumeni. Kossuth-szobor őrzi emlékét a főtéren, az egykori lakóháza pedig több mint ötven esztendeje emlékmúzeum. Ezen emlék szellemében, a magyar kultúra tiszteletére minden második évben Sumenben megrendezésre kerül a szavalóverseny. A Kossuth-emigránsok nagy hatással voltak a bolgár lakosság életére, fellendült a kereskedelem, megindult a társadalmi és kulturális élet. A Kossuth-emigráció nevéhez fűződik az első bolgár szimfonikus zenekar alapítása, az első színházi előadás és az első bolgár drámaíró megalkotása.

Két év múlva újra találkozunk Sumenben!

ДЕННИЦА ПЕНЕВА

PENEVA DENICA

УЧАСТИЕ НА УНГАРСКИТЕ НАЦИОНАЛНОСТИ В НАЦИОНАЛНАТА РЕГАТА

На 11 и 12 юни в Шиофок беше организирана „Национална регата“ – Ветроходен фестивал на унгарските селища. В двудневната програма се представиха и националностите в Унгария.

Целта на събитието, организирано с идеята да се превърне в традиция, е селищата и общностите в страната да се представят и да се опознаят взаимно. В събота отборите премериха сили и знания на ветроходни лодки и в готварско състезание на сушата, а в неделя – на лодки-гракони. Към инициативата се присъединиха и националностите, живеещи в Унгария, които се представиха и в трите категории.

Хубаво е да се види как представители на различните националности гребат в една лодка, и как греблата порят водите в една посока и в името на една цел заедно с лодките на останалите, на унгарската общност. Живеем заедно от векове в Карпатския басейн и за да бъде това съжителство плодотворно и напред, са нужни две неща.

Първото е връзката с църквата, силата на религията. Другото, което смятам също за много важно, е сигурността на родната земя, сплотяващата сила на

родната земя – каза Атила Фюльоп, заместник-гържачен секретар в Министерството на човешките ресурси, отговарящ за връзките с националностите и гражданското общество.

Смятаме, че е прекрасна възможност в рамките на една проява, протичаща в приятна атмосфера, да покажем културата, музикалните и кулинарните особености на националностите в Унгария. Ние, българите в Унгария, считаме за особено важен всеки повод, когато можем да се представим пред нашата обща родина – спогели Симеон Варга, български застъпник в Парламента, който участва и в самата нагпревара на мястото на събитието.

A MAGYARORSZÁGI NEMZETISÉGEK RÉSZVÉTELE A NEMZETI REGATTÁN

Június 11-én és 12-én rendezték meg a Nemzeti Regatta Magyarország Településeinek Vitorlásfesztiválját Siófokon. A két napos programsorozat keretében a magyarországi nemzetiiségek is bemutatkoztak.

A hagyományteremtőnek szánt rendezvény célja az ország településeinek, közösségeinek a bemutatása, egymás megismerése. A csapatok szombaton vitorlás hajókon, a szárazföldön főzőverseny keretében, vasárnap pedig sárkányhajókon mérték össze erejüket és tudásukat. A kezdeményezéshez csatlakoztak a Magyarországon élő nemzetiségek is, akik mindhárom kategóriában képviselték magukat.

Jó látni a nemzetiségeinket, hogy egy hajóban eveznek, és azonos irányba, egy cél érdekében húzzák az evezőt a többi, magyar közösség hajójával. Évszázadok óta élünk együtt a Kárpát-medencében, és ahhoz, hogy ez az együttélés a továbbiakban is gyümölcsöző legyen, két dolog szükséges. Az egyik az egyházhoz való kötődés, a vallás ereje. A másik, ami azt gondolom, szintén nagyon fontos, a szülőföld biztonsága, a szülőföldnek a megtartó ereje – mondta Fülöp Attila, az EMMI nemzetiiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára a Nemzeti Regattán.

Nagyszerű lehetőségnek tartottuk ezt a rendezvényt arra, hogy egy nagyon jó hangulatú eseményen mutathassuk meg a magyarországi nemzetiségek kultúráját, zenei és gasztronómiai különlegességeit. Mi, magyarországi bolgárok különösen fontosnak tartunk minden olyan alkalmat, amikor közös hazánknak bemutatkozhatunk – mondta el Varga Szimeon, a magyarországi bolgárok parlamenti szószólója, aki a helyszínen vette ki részét a versengésből.

AZ ALTERNATÍV MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY KÖZHASZNÚ BESZÁMOLÓJA

Az Alternatív Művészeti Alapítvány közhasznú tevékenysége 2015-ben:

- ▶ Egy saját színházi bemutató létrehozása. 65 előadás megszervezése. 59 előadás Budapesten, 6 előadás vidéken és 8 előadás külföldön.
- ▶ Repertoáron tartottunk 11 produkciót, 5 interaktív gyerekelőadást és 6 felnőtt előadást.
- ▶ Külföldi színházi fesztiválokön való részvétel.
- ▶ Ingyenes kétnyelvű színházi foglalkozások, bolgár beszédtechnika- és játékos énekórák megszervezése gyerekek számára, hozzájárulva a magyarországi bolgárok identitástudatának erősítéséhez.
- ▶ Zenés irodalmi estek megszervezése – bolgár, magyar írók bemutatása. Filmklub szervezése.
- ▶ Közvetítő szerep betöltése a bolgár és a magyar színházi szakma között. Színházi darabok fordítása, ajánlása magyar és bolgár színházaknak.
- ▶ A bolgár közösség rendezvényeinek megszervezése, segítése. Művészeti értékek létrehozása, megőrzése, művészi alkotómunka feltételeinek megteremtése.

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete 1097 Бр., Vágóhíd u. 62. · tel.: +36 (1) 216-6560 http://www.bolgaregyesulet.hu/	Българско училище за роден език Bolgár Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola 1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210	Посолство на Република България в Унгария Bolgár Köztársaság Nagykövetsége 1062 Budapest, Andrásy út 115. tel.: +36 (1) 322-0836, +36 (1) 322-0824
Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat 1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4210	Българска гвезична малцинствена гетска грагуна Bolgár Kétnyelvű Nemzetiségi Óvoda 1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (20) 250-7339	Актушен наблогамел Bolgár Nemzetiségi Szószóló 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19 tel: +36 (1) 441-5435
Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat 1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211	Български културен, документационен и информационен център Bolgár Kulturális, Dokumentációs és Információs Központ 1062 Budapest, Bajza u. 44. · tel.: +36 (1) 216-4211	Ресторант Царевец Carevec Étterem 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. tel.: +36 (20) 417-8576
Българска православна църква Св. св. Кирил и Методиј Szent Ciril és Szent Metód Bolgár Pravosláv Templom 1097 Budapest, Vágóhíd u. 15. · tel.: +36 (30) 496-4997	Български културен институт Bolgár Kulturális Intézet 1061 Budapest, Andrásy út 14. · tel.: +36 (1) 269-4246	Хотел Пула Hotel Rila 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62. tel.: +36 (1) 32-32-991

Издание на **БЪЛГАРСКОТО РЕПУБЛИКАНСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ** (1062 Буганеша, ул. Байза 44.)

РЕДАКЦИЯ Виолет Доци (*главен редактор*),
Кирил Наг, Йорган Тютюнкоб

ОТГОВОРЕН ИЗДАТЕЛ г-р Данчо Мусев

Издава се с подкрепата на Министерство на човешките ресурси, Столичното българско самоуправление и на Българските самоуправления в I., VIII., XV., XVIII. район на Буганеша, Уйпеш и във Фелшожолца, Пеш, Сегег, Халас-телек, Дунахараста, Дунакеси, Мишколи, Дебрецен и Сигетсентмиклош.

A BOLGÁR ORSZÁGOS ÖNKORMÁNYZAT
(1062 Budapest, Bajza u. 44.) kiadványa

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG Dóczi Violetta (*főszerkesztő*),
Nagy Kiril, Jordan Tütüнкov

FELELŐS KIADÓ dr. Muszev Dancso

Megjelenik az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Fővárosi Bolgár Önkormányzat és a I., VIII., XV., XVIII. kerületi, Újпешти valamint a Felsőzsolцаi, a Pécsi, a Szegedi, a Halásztelki, a Dunahaszti, a Dunakeszi, a Miskolci, a Debreceni, és a Szigetszentmiklósi Bolgár Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098
NYOMDAI KIVITELEZÉSÉRT FELELŐS
FesztNet Kft.
ОФОРМЛЕНИЕ И ПРЕПЕЧАТНА ПОДГОТОВКА
Димитър Русев
DESIGN ÉS NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Ruszev Dimitar

